

Rollekort: Rogn

Foto: Narve Brattenborg (kronbladet.no)

Forestill deg at du er ei rogn som nettopp har oppdaget at du kan snakke. Det første du får lyst til å gjøre er å bli bedre kjent med de nærmeste trærne. Du kan spørre hva de heter, hvordan de liker å ha det, og om menneskene bruker dem til noe. Det er fint om du kan passe spesielt på at det treet som heter bjørk får fortalt mye om seg selv.

På dette kortet får du noen opplysninger som du kan bruke til å svare på spørsmål om hvem du er og hva menneskene bruker deg til.

Du tilhører et treslag som tåler mye vind, og du stiller små krav til jordbunnen. Det som er viktig for deg er å få nok lys. Tidlig på sommeren har du mange hvite blomster som tiltrekker fluer. Når blomstene har visnet kommer det bær som først er grønne, senere rødoransje. Du tilhører rosefamilien, og man kan se at bærene dine ligner på små epler (epler tilhører også rosefamilien). Sent på høsten og om vinteren spiser fugler av bærene (blant annet trost og sidensvans). Når fuglene spiser bærene hjelper de deg med å spre førene dine.

Du kan skryte av at du er viktig for elg og hare, de spiser nemlig skudd av rogn.

Menneskene har brukt bark fra rogn i flatbrødene når det var mangel på mel. Av bærene dine lager de rognebærgelé. Veden din er hard og kan brukes til redskaper. Rogn har blitt regnet som et trolldomstre, og mange trodde at redskaper av rogn var beskyttet mot ulykker.

Rollekort: Bjørk

Foto: Frode Falkenberg (cyberbirding.no)

Forestill deg at du er ei bjørk som nettopp har oppdaget at du kan snakke. Det første du får lyst til å gjøre er å bli bedre kjent med de nærmeste trærne. Du kan spørre hva de heter, hvordan de liker å ha det, og om menneskene bruker dem til noe. Det er fint om du kan passe spesielt på at det treet som heter osp får fortalt mye om seg selv.

Her er noen opplysninger som du kan bruke til å svare på spørsmål om hvem du er og hva menneskene bruker deg til.

Du tilhører et treslag som har vokst her på haugen nesten helt siden istiden. Du er glad i lys, men samtidig liker du deg best der det er litt fuktig. Om våren har du tette klaser med svært små blomster. Disse klasene heter rakler, og når vinden tar tak i disse løsner det skyer av ørsmå pollenkorn som får mange mennesker til å nyse. Sent på høsten slipper du ut mange små brune frø med flortynne vingekanter.

Du har et treverk som ikke setter smak. Derfor er treverk fra bjørk egnet til turkopper, ispinner og tannstikkere. Melk holder seg godt i bjørkekar fordi bakterier vokser dårlig på det som er lagd av bjørk. Før i tiden brukte menneskene tørkede blad fra bjørk til å mate sauer og kuer. Bjørkenever ble brukt til å tette under torvtakene.

Rollekort: Osp

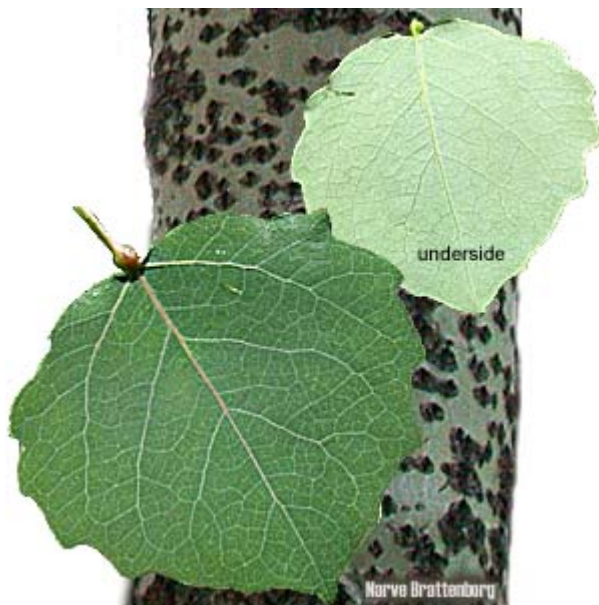

Foto: Narve Brattenborg (kronbladet.no)

Forestill deg at du er ei osp som nettopp har oppdaget at du kan snakke. Det første du får lyst til å gjøre er å bli bedre kjent med de nærmeste trærne. Du kan spørre hva de heter, hvordan de liker å ha det, og om menneskene bruker dem til noe. Det er fint om du kan passe spesielt på at det treet som heter platanlønn får fortalt mye om seg selv.

Her er noen opplysninger som du kan bruke til å svare på spørsmål om hvem du er og hva menneskene bruker deg til.

Du tilhører et treslag som har vokst her på haugen nesten helt siden istiden. Du er glad i mye lys og er avhengig av at andre trær ikke skygger for deg. Røttene dine kan sende opp nye skudd i nærheten av der du står, og på den måten kan dere ospetrær spre dere under jorden. Du kan fortelle de andre trærne at osp er viktig fordi døde ospetrær gir plass for sjeldne sopper og insekter. Uten osp kan ikke de sjeldne soppene og insektene leve. Menneskene bruker osp til treboller, sponplater og fyrstikker.

Du har kanskje hørt uttrykket ”skjelve som et aspeløv”. Ospebladene har en flattrykket stilk og skjelver av det minste vindpust. Derfor tror mange at du er et tre som fort blir redd og engstelig.

Rollekort: Platanlønn

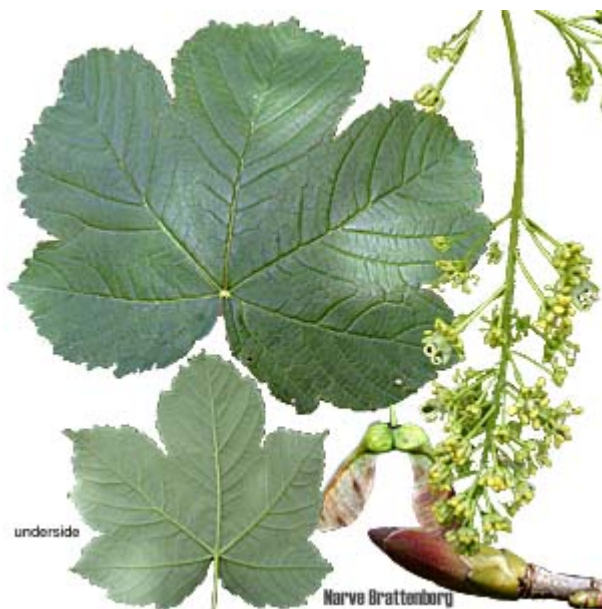

Foto: Narve Brattenborg (kronbladet.no)

Forestill deg at du er ei platanlønn som nettopp har oppdaget at du kan snakke. Det første du får lyst til å gjøre er å bli bedre kjent med de nærmeste trærne. Du kan spørre hva de heter, hvordan de liker å ha det, og om menneskene bruker dem til noe. Det er fint om du kan passe spesielt på at det treet som heter rogn får fortalt mye om seg selv.

Her er noen opplysninger som du kan bruke til å svare på spørsmål om hvem du er og hva menneskene bruker deg til.

Dine foreldre bor i en hage i nabolaget. Oldeforeldrene dine bodde i Tyskland. Det var mennesker som fraktet platanlønnfrø fra Tyskland til Norge, slik at dine foreldre fikk vokse opp i en norsk hage.

Du liker deg best der sola varmer litt og der jorda er feit og svart. Da du var ung klarte du deg i skyggen av andre, og du vokste raskt. Du har store blader i en tett krone, så du lager mye skygge rundt deg. Om våren får du små gulgrønne blomster som henger i klaser. Når det blir høst får du helt spesielle "helikopterfrø" som kan fly langt med vinden. Menneskebarna liker sånne frø. Menneskene synes også at du er pen å se på, så mange har plantet lønnetrær i hagene sine. Veden din kan brukes blant annet til parkettgulv, møbler og musikkinstrumenter.